

Checklista dla Zamawiających

10 kroków, które ustrzegą Cię przed błędami

Postępowanie o udzielenie zamówienia w nowym Pzp

Kwestie problematyczne

Mimo że wszyscy przyzwyczailiśmy się już do nowego prawa zamówień publicznych, to jednak wielu - zarówno zamawiający, jak i wykonawcy nie ukrywają, że mają problem ze stosowaniem tych przepisów.

Sporo kwestii wymaga wyjaśnienia, ukształtowania się linii orzeczniczej Krajowej Izby Odwoławczej, czy spójnych komentarzy.

Więszą trudność sprawiają jednak „pułapki” związane z przygotowywaniem i prowadzeniem postępowań w oparciu o nowe przepisy, czy po prostu ich nieznanomość.

Niewątpliwie nowe prawo zamówień publicznych jest aktem dużo bardziej skomplikowanym i złożonym niż poprzednia ustawa prawo zamówień publicznych z 2004 r. (**nowe prawo zamówień publicznych to przecież ponad 600 artykułów**).

Obserwacja dotychczas prowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia już w oparciu o nowe przepisy, wskazuje na kilka kluczowych elementów związanych z przygotowaniem dokumentów zamówienia, o których każdy zamawiający powinien pamiętać.

Dzięki Checkliście nie pominiesz żadnego wymaganego kroku w prowadzonym przez Ciebie postępowaniu.

Autorem Checklisty jest Paweł Sendrowski

**Radca prawny, wspólnik zarządzający w Wielkopolskiej Grupie
Prawniczej Kozłowski, Maźwa, Sendrowski i Wspólnicy sp. k.**

Specjalizuje się w kilku powiązanych ze sobą dziedzinach prawa: zamówieniach publicznych, dyscyplinie finansów publicznych oraz w zakresie prawidłowego wydatkowania środków z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Zamówieniami publicznymi zawodowo zajmuje się od 2006 roku.

Jest jednym z twórców Asystenta Postępowania. Pracę nad programem do obsługi zamówień publicznych zaczął już w 2013 r., tworząc program E-Publiczny Doradca (program Asystent Postępowania jest jego kontynuacją).

CHECKLISTA

O czym należy pamiętać prowadząc postępowanie w 2021 r?

1) Zasady ustalania wartości zamówienia

Zgodnie z obowiązującymi przepisami Pzp wartość zamówienia obejmuje wartość zamówień uzupełniających / dodatkowych dostaw oraz wartość opcji.

Jak to rozwiązaliśmy w Asystencie Postępowania?

Asystent		Wartość zamówienia podstawowego		Wartość zamówienia	
1000000	PLN	234230,44	EUR		
Wartość zamówienia wraz z dodatkowymi dostawami		Wartość zamówienia		Wartość zamówienia	
250000	PLN	58557,61	EUR		
Wartość opcji		Wartość zamówienia		Wartość zamówienia	
10000	PLN	2342,3	EUR		
Łączna wartość zamówienia		Łączna wartość zamówienia		Łączna wartość zamówienia	
1260000	PLN	295130,35	EUR		

2) Określenie kryteriów oceny równoważności

Zgodnie z nowym Pzp w sytuacji, gdy zamawiający nie może opisać przedmiotu zamówienia w wystarczająco precyzyjny i zrozumiały sposób, może opisać przedmiot zamówienia przez wskazanie znaków towarowych, pod warunkiem jednak, że wskazaniu takiemu towarzyszą wyrazy „lub równoważny”. **Dodatkowo zamawiający zobowiązany jest w takim przypadku wskazać w opisie przedmiotu zamówienia kryteria stosowane w celu oceny równoważności.**

A zatem w obecnym brzmieniu Pzp (odmiennie niż dotychczas) **nie nakłada na zamawiającego obowiązku** uzasadnienia użycia znaków towarowych, patentów lub pochodzenia, źródła lub szczególnego procesu, który charakteryzuje produkty lub usługi dostarczane przez konkretnego wykonawcę - specyfiką przedmiotu zamówienia, natomiast nakłada na niego wprost - w takim wypadku - wskazanie w opisie przedmiotu zamówienia kryteriów stosowanych w celu oceny równoważności.

Jak to rozwiązaliśmy w Asystencie Postępowania?

Sporządzając opis przedmiotu zamówienia w Asystencie Postępowania, program podpowiada użytkownikom o obowiązku określenia kryteriów równoważności.

Równoważność

B *I* [ikonki] [ikonki] [ikonki] [ikonki] ✓ ↻ ✕

Przyjęte typy materiałów i urządzeń (wskazane w dokumentacji technicznej) zostały użyte wyłącznie przykładowo, w celu opisanego przedmiotu zamówienia. Wykonawca uprawniony jest do przedstawienia w ofercie materiałów i urządzeń równoważnych, o nie gorszych parametrach. Wykonawca powinien określić ich parametry, celem wykazania, że spełniają warunki określone w opisie przedmiotu zamówienia. Rozwiązania równoważne, zgodnie ze swoją definicją, muszą posiadać parametry oraz spełniać standardy nie gorsze niż produkty podane przykładowo.

B *I* [ikonki] [ikonki] [ikonki] [ikonki] ✓ ↻ ✕

Kryteria stosowane w celu oceny równoważności:

3) Konieczność określenia konkretnej daty terminu związania ofertą

Ustawodawca w przepisie art. 220 ust. 2 Pzp precyzuje i porządkuje sposób określania tego terminu stanowiąc, że zamawiający określa termin związania ofertą poprzez wskazanie konkretnej daty.

Taka regulacja sposobu wskazywania terminu związania ofert ma na celu wyeliminować po stronie wykonawców błędy związane z obliczaniem tego terminu oraz ułatwić ustalanie terminów przy zobowiązaniach wadialnych, a jednocześnie stanowi **nowy obowiązek zamawiającego**.

Jak to rozwiązaliśmy w Asystencie Postępowania?

Przygotowując SWZ w ramach Asystenta Postępowania, program w kroku „Termin związania wykonawcy ofertą” **samodzielnie oblicza** (na podstawie danych dotyczących terminu kładania ofert i wartości zamówienia) termin związania ofertą, wskazując konkretną datę:

Termin związania wykonawcy ofertą
☰

Termin związania ofertą*

23 . 07 . 2021

Wykonawca pozostaje związany ofertą przez okres 30 dni.

Pierwszym dniem terminu związania ofertą jest dzień, w którym upływa termin składania ofert. ✎

4) Określanie okoliczności zmiany umowy o udzielenie zamówienia

Jak stanowi art. 455 Pzp dopuszczalna jest zmiana umowy o udzielenie zamówienia niezależnie od wartości tej zmiany, o ile została przewidziana w ogłoszeniu o zamówieniu lub dokumentach zamówienia. W związku z tym zamawiający tworząc SWZ, powinien przewidzieć jak najwięcej sytuacji, w których możliwa będzie zmiana umowy o udzielenie zamówienia.

Jak to rozwiązaliśmy w Asystencie Postępowania?

Tworząc SWZ w ramach Asystenta Postępowania, otrzymujecie Państwo podpowiedzi (oraz gotowe postanowienia) w zakresie możliwej zmiany umowy:

Umowa
☰

Czy w postępowaniu jest wzór umowy?

Czy w postępowaniu mają zostać wskazane warunki istotnych zmian postanowień zawartej umowy?

zmiana wykonawcy realizacji zamówienia publicznego w przypadku gdy wykonawca z którym została zawarta umowa wykaże i wyjaśni, że nie jest w stanie zrealizować zamówienia zgodnie z umową. Umowa może być wtedy zawarta z innym wykonawcą na tych samych warunkach. Nowy wykonawca musi wykazać spełnienie warunków udziału w postępowaniu oraz kryteriów oceny ofert określonych w SWZ w zakresie nie mniejszym niż dotychczasowy wykonawca. Nowy wykonawca musi także wykazać brak podstaw do wykluczenia w zakresie określonym w SWZ. Nowy wykonawca odpowiada solidarnie z dotychczasowym wykonawcą za zakres umowy dotychczas zrealizowany. ✎

wydłużenie terminu realizacji umowy, jeżeli z powodu warunków atmosferycznych panujących w trakcie realizacji umowy, których nie dało się przewidzieć z należytą starannością, wykonawca zmuszony jest przerwać realizację robót lub nie jest w stanie ich realizować w normalnym trybie czynności, a nie jest możliwe w tym czasie wykonywanie innych prac. W takiej sytuacji termin realizacji umowy ulega wydłużeniu o uzasadniony powyższymi okolicznościami okres. ✎

wydłużenie terminu realizacji umowy, jeżeli z powodu warunków atmosferycznych panujących w trakcie realizacji umowy, których nie dało się przewidzieć z należytą starannością, wykonawca zmuszony jest przerwać realizację robót lub nie jest w stanie ich realizować w normalnym trybie czynności, a nie jest możliwe w tym czasie wykonywanie innych prac. W takiej sytuacji termin realizacji umowy ulega wydłużeniu o uzasadniony powyższymi okolicznościami okres. ✎

5) Wskazanie w dokumentach zamówienia postanowień odnoszących się do „siły wyższej”

W związku z faktem, że na ten moment nie jesteśmy w stanie określić, jak długo potrwać utrudnienia i ograniczenia w funkcjonowaniu społecznym i gospodarczym w związku z pandemią COVID-19 (mimo znacznego spadku liczby zachorowań), konieczna jest weryfikacja, w jaki sposób wystąpienie zdarzenia niosącego znamiona „siły wyższej” wpływa na realizację umów o udzielenie zamówienia publicznego. Dlatego też, zamawiający już na etapie przygotowywania postępowań o udzielenie zamówienia powinni zastanowić się nad tym, jakie postanowienia wprowadzić do istotnych dla stron postanowień, ogólnych warunków umowy czy wzoru umowy w zakresie występowania „siły wyższej”.

Jak to rozwiązaliśmy w Asystencie Postępowania?

Czy dodać postanowienia dotyczące działania siły wyższej?

Proszę o wskazanie w jakim zakresie mogą ulec zmianie postanowienia umowy?

Zamawiający zastrzega możliwość wprowadzenia istotnych zmian postanowień zawartej umowy. W szczególności postanowienia umowy mogą ulec zmianie w następującym zakresie oraz na następujących warunkach:

[Dodaj kolejny punkt dotyczący umowy](#)

Strony zgodnie postanawiają, że nie są odpowiedzialne za skutki wynikające z działania siły wyższej. Przez siłę wyższą Strony rozumieją zdarzenie o charakterze przypadkowym lub naturalnym, niezależne od woli człowieka i niemożliwe do uniknięcia, w szczególności zdarzenia takie jak pożar, powódź, atak terrorystyczny, klęski żywiołowe, epidemie, pandemie, w tym pandemia COVID-19.

Strona, która nie może prawidłowo wykonywać umowy wskutek działania siły wyższej jest obowiązana do bezzwłocznego poinformowania drugiej Strony o

Tworząc SWZ w ramach Asystenta Postępowania, otrzymujecie Państwo podpowiedzi (oraz gotowe postanowienia) w zakresie uregulowań dotyczących występowania „siły wyższej”:

6) Obowiązek rozróżnienia wysokości wadium w zależności od wartości zamówienia

Z pewnością zamawiający muszą również pamiętać o różnicy w określaniu poziomu wadium, w zależności od szacunkowej wartości zamówienia oraz trybu prowadzonego postępowania. Zgodnie z art. 97 p.z.p. w przypadku przetargu nieograniczonego (a zatem dla postępowań o wartości równej lub przekraczającej tzw. progi unijne) zamawiający określa kwotę wadium w wysokości nie większej niż 3% wartości zamówienia. Natomiast w przypadku trybu podstawowego wysokość wadium nie może być większa niż 1,5 % wartości zamówienia.

[Więcej w artykule: „Wadium w nowym Pzp” >](#)

Jak to rozwiązaliśmy w Asystencie Postępowania?

Przygotowując SWZ w ramach Asystenta Postępowania, program w kroku „Wymagania dotyczące wadium” samodzielnie oblicza (na podstawie danych dotyczących wartości zamówienia) wysokość wadium, wskazując konkretną kwotę:

Wymagania dotyczące wadium

Czy zamawiający przewiduje wniesienie wadium?

Wykonawca zobowiązany jest wnieść wadium w wysokości:

1080

Wadium należy wnieść przed upływem terminu składania ofert, przy czym wniesienie wadium w pieniądzu za pomocą przelewu bankowego zamawiający będzie uważał za skuteczne tylko wówczas gdy przed upływem terminu składania ofert kwota wniesionego

7) Wymagania w zakresie wizji lokalnej

Zamawiający w nowym prawie zamówień publicznych ma możliwość ustalenia zarówno wizji lokalnej obowiązkowej – jeżeli wymaga tego specyfika przedmiot zamówienia, jak i wizji lokalnej nieobowiązkowej dla wykonawców zainteresowanych dokładną analizą przyszłego miejsca realizacji zamówienia. Brak odbycia wizji lokalnej może dla wykonawcy oznaczać odrzucenie jego oferty.

Jednocześnie należy pamiętać, że jeżeli zamawiający planuje wprowadzić obowiązek złożenia oferty dopiero po odbyciu wizji lokalnej przez wykonawców albo jeżeli przewiduje wyłącznie możliwość odbycia wizji lokalnej przez zainteresowanych wykonawców, musi wyznaczać terminy składania ofert dłuższe od minimalnych.

Więcej w artykule: [„Wizja lokalna w nowym Pzp”](#) >

Jak to rozwiązaliśmy w Asystencie Postępowania?

Wizja lokalna oraz sprawdzenie dokumentów niezbędnych do realizacji zamówienia dostępnych na miejscu u zamawiającego

Wizja lokalna

- zamawiający przewiduje możliwość wizji lokalnej przez wykonawcę
- zamawiający przewiduje obowiązek złożenia oferty po odbyciu wizji lokalnej przez wykonawcę
- zamawiający nie przewiduje regulacji w zakresie wizji lokalnej

Zamawiający określa następujące warunki odbycia wizji lokalnej przez wykonawcę:

Sprawdzenie dokumentów niezbędnych realizacji zamówienia

- zamawiający przewiduje możliwość sprawdzenia przez wykonawcę dokumentów niezbędnych do realizacji zamówienia dostępnych na miejscu u zamawiającego
- zamawiający przewiduje obowiązek złożenia oferty po sprawdzeniu przez wykonawcę dokumentów niezbędnych do realizacji zamówienia dostępnych na miejscu u zamawiającego
- zamawiający nie określa regulacji w zakresie sprawdzenia przez wykonawcę dokumentów niezbędnych do realizacji zamówienia dostępnych na miejscu u zamawiającego

Zamawiający określa następujące warunki sprawdzenia przez wykonawcę dokumentów niezbędnych do realizacji zamówienia dostępnych na miejscu u zamawiającego:

Przygotowując specyfikację warunków zamówienia, Asystent Postępowania zwraca uwagę m.in. na powyżej wskazane wymagania dotyczące warunków odbycia wizji lokalnej, pilnując aby zamawiający zawsze wyznaczył odpowiedni termin oraz proponując stosowane postanowienia w zakresie warunków odbycia wizji lokalnej.

8) Możliwość wprowadzenia postanowień dotyczących procedury odwróconej tylko w przetargu nieograniczonym

Procedura odwrócona, tj. możliwość dokonania w pierwszej kolejności badania i oceny ofert, a następnie dokonania kwalifikacji podmiotowej wykonawcy, którego oferta została najwyżej oceniona w zakresie braku podstaw wykluczenia oraz spełnienia warunków udziału w postępowaniu w przetargu nieograniczonym, uregulowana w art. 139 Pzp, nie ma zastosowania do postępowań o wartości poniżej progów unijnych prowadzonych, czyli prowadzonych w trybie podstawowym.

Jak to rozwiązaliśmy w Asystencie Postępowania?

Asystent Postępowania, na podstawie danych dotyczących wartości zamówienia, automatycznie weryfikuje, czy w przygotowywanym postępowaniu należy uwzględnić postanowienia dotyczące procedury odwróconej. Zatem, tylko jeżeli program ustali, że wartość zamówienia jest równa lub wyższa niż progi unijne, wskazuje użytkownikowi postanowienia dotyczące procedury odwróconej:

Procedura odwrócona

Czy zamawiający przewiduje zastosowanie tzw. procedury odwróconej?

Zamawiający dokona badania i oceny ofert, a następnie dokonać kwalifikacji podmiotowej wykonawcy, którego oferta została najwyżej oceniona, w zakresie braku podstaw wykluczenia oraz spełniania warunków udziału w postępowaniu.

9) Ustalanie terminu składania ofert w trybie przetargu nieograniczonego

Kwestią mogącą nastręczać trudności jest wyznaczanie terminu składania ofert w trybie przetargu nieograniczonego (czyli dla postępowań o wartości równej lub wyższej niż tzw. progi unijne). W trybie przetargu nieograniczonego ustalenie terminu składania ofert jest czynnością skomplikowaną, zależną od wielu czynników i okoliczności. Zasada wyrażona w art. 138 ust. 1 Pzp, zgodnie z którą termin składania ofert nie może być krótszy niż 35 dni od dnia przekazania ogłoszenia o zamówieniu Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej, może ulec licznym modyfikacjom.

Od czego zależy termin składania ofert?

Ustalenie terminu zależy m.in. od tego czy:

- Opublikowano wstępne ogłoszenie informacyjne;
- Zachodzi pilna potrzeba udzielenia zamówienia;
- Składanie ofert odbywa się w całości przy użyciu środków komunikacji elektronicznej.

Termin składania ofert w przetargu nieograniczonym może wynosić od 15 do 40 dni. Art. 138 Pzp wskazuje na wszystkie okoliczności, które wpływają na długość tego terminu. Skrócenie tego terminu (np. do 15 dni) możliwe jest przy spełnieniu jednej przesłanki (np. w zakresie pilnej potrzeby udzielenia zamówienia), ale ze względu na inne przesłanki może zostać wydłużony.

[Więcej w artykule „Termin składania ofert” >](#)

Jak to rozwiązaliśmy w Asystencie Postępowania?

Data wszczęcia postępowania*
20.05.2021
Data przekazania ogłoszenia do Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej
Ustalenie wartości zamówienia nastąpiło nie później niż 3 miesiące od daty wszczęcia postępowania
☐ Czy składanie ofert odbywa się w całości przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, w sposób określony w art. 63 ust. 1 p.z.p.?
☐ Czy zamawiający opublikował wstępne ogłoszenie informacyjne, o którym mowa w art. 89 p.z.p. (o ile zawierało ono wszystkie informacje wymagane dla ogłoszenia o zamówieniu, w zakresie, w jakim były one dostępne w chwili publikacji wstępnego ogłoszenia informacyjnego, które zostało przekazane do publikacji Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej lub zamieszczone na stronie internetowej zamawiającego na co najmniej 35 dni i nie więcej niż 12 miesięcy przed dniem przekazania ogłoszenia o zamówieniu Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej)?
☐ Czy zachodzi pilna potrzeba udzielenia zamówienia i skrócenie terminu składania ofert jest uzasadnione?
☐ Czy zamawiający nie może udostępnić części SWZ na stronie internetowej prowadzonego postępowania z powodu jednej z sytuacji określonej w art. 65 ust. 1 p.z.p.?
☐ Czy zamawiający nie może udostępnić części SWZ na stronie internetowej prowadzonego postępowania z powodu ochrony poufnej charakteru informacji zawartych w SWZ?
Data składania ofert*
25.06.2021
Godzina składania ofert*
10:00

Asystent Postępowania, na podstawie pytań zadawanych użytkownikowi (dotyczących ww. okoliczności) samodzielnie ustala terminu składania ofert

10) Uzasadnienie braku podziału zamówienia na części

Zgodnie z art. 91 ust. 2 Pzp zamawiający wskazuje w dokumentach zamówienia powody niedokonania podziału zamówienia na części.

Zatem (w stosunku do poprzednio obowiązujące ustawy) zmianie uległo miejsce, w którym zamawiający przedstawia uzasadnienie braku podzielenia zamówienia na części. Na gruncie poprzednio obowiązującej ustawy prawo zamówień publicznych obowiązkiem zamawiającego było podanie powodów niedokonania podziału zamówienia na części w protokole postępowania. Obecnie obowiązek w tym zakresie zamawiający spełni, wskazując powody

niedokonania podziału zamówienia na części w dokumentach postępowania, najczęściej w specyfikacji warunków zamówienia.

Więcej w artykule: [„Uzasadnienie o braku podziału zamówienia na części”](#) >

Jak to rozwiązaliśmy w Asystencie Postępowania?

Asystent Postępowania podpowiada użytkownikom (w kroku „Opis przedmiotu zamówienia”) o tym, że w przypadku braku podziału zamówienia na części zobowiązani są do zawarcia w SWZ uzasadnienia takiej decyzji:

Opis przedmiotu zamówienia

Czy zamawiający dopuszcza składanie ofert wariantowych?

Uzasadnienie braku podziału na części

Uzasadnienie braku podziału zamówienia na części.

Przygotowywana przez zamawiającego analiza potrzeb powinna zawierać uzasadnienie braku podziału zamówienia na części.

Checklista na biurko

10 kroków, które ustrzegą Cię przed błędami

Postępowanie o udzielenie zamówienia w nowym Pzp

- 1) Ustal wartość zamówienia
- 2) Określ kryteria oceny równoważności
- 3) Określ konkretną datę terminu związania ofertą
- 4) Określ okoliczności zmiany umowy o udzielenie zamówienia
- 5) Wskaż w dokumentach zamówienia postanowienia odnoszące się do „siły wyższej”
- 6) Zastosuj rozróżnienie, co do wysokości wadium w zależności od wartości zamówienia
- 7) Zapoznaj się z wymaganiami w zakresie wizji lokalnej
- 8) Zapoznaj się z możliwościami wprowadzenia postanowień procedury odwróconej (dotyczy tylko przetargu nieograniczonego)
- 9) Ustal termin składania ofert w trybie przetargu nieograniczonego
- 10) Uzasadnij brak podziału zamówienia na części